

skene 1981

eglutė

1981
lapkritis

eglutė

1981
LAPKRITIS

TURINYS

- 3 MES NE LAPAI!, V. Nemunėlis
- 4 PIRMOJI DIENA, Pušėlė
- 12 LAISVĖS KOVOTOJAS
- 14 SIBIRO TAIGOSE, Pušėlė
- 19 ŽODIS KRISTUI, N. Sadūnaitė
- 20 LAISVOS LIETUVOS PRISIMINIMAI
Dariaus ir Girėno liuanistinės mokyklos mokiniai
- 24 GALVOSŪKIAI
- 28 APIE TENISĄ, O.M.
- 32 PAVEIKSŲ PARODA

PIEŠINIAI

1981 viršeliai — A. Sruoginienės
Skyrių vinjetės — Z. Sodeikienės
Kitos iliustracijos:

- J. Paukštienės — 3
- A. Sutkuvienės — 4, 20, 22, 23
- A. Sruoginienės — 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 24
- M. Eidukevičiūtės — 12, 13
- P. Jurkaus — 14
- Ses. M. Mercedes — 19
- M. Stančikaitės — 21
- P. Osmolskio — 26

REDAKCIJA

Vyr. redaktorė — ses. O. Mikailaitė

Gautąją medžiagą "Eglutės" redakcija taiso ir tvarko savo nuožiūra. Be redakcijos leidimo "Eglutėje" spausdintų rašinių bei piešinių kitur prašome nespausdinti.

EGLUTĖ — vienintelis lietuviškas laikraštėlis vaikams išeivijoje. Leidžia ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, CT 06260. Administratorė — Danguolė Sadūnaitė. Prenumerata metams — \$7.00, vieno numerio kaina — \$0.75.

THE LITTLE FIR is a magazine for Lithuanian children. Published monthly except July and August by the Sisters of the Immaculate Conception. Published and printed at Immaculate Conception Convent, Putnam, Connecticut 06260. Yearly subscription — \$7.00; single copy — \$0.75. Second class postage paid at Putnam, Connecticut 06260

EGLUTĖ (THE LITTLE FIR) — (USPS 169-200)

MES NE LAPAI!

Vytė Nemunėlis

Mūsų pievos mums žydėjo,
Ežerėliai mums liūliavo,
Bet atėjo rudenėlis
Ir nukrito lapai klevo.

Ir nuvyto visos gėlės,
Ir pravirko mūs Tėvynė —
Sunkios kojos svetimųjų
Laukelius visus sumynė.

Mes ne gėlės — nenuvytom,
Mes ne lapai — nenukritom,
Mes dar Lietuvai parnešim
Šviesų šviesų laisvės rytą!

PIRMOJI DIENA

Pušelė

Žiema nutarė viską apkloti baltais, minkštais patalais. Snigo ir šalo, šalo ir snigo. Vėjai gaudė snaiges ir, nučiuopę kišo, kur pakliuvo. Kišo už namelio langinių, kišo šunelio Margio būdon. Net Jurgiuko kišenėje kelios snaigės atsirado. Vakare vėjas pavargo ir užmigo didžiulio beržo šakose. Raudona saulė kabojo virš miško, kaip prinokęs obuolys. Bent tokia ji atrodė Julytei, kuri žiūrėjo pro langą, laukdama tėvelio.

Trinkelėjo durys. Pūstelėjo šaltas vėjas į virtuvę. Bum-bum-bum, — tai tėvelis kratė sniegais aplipusius batus. Julytė pirmoji pribėgo pasveikinti ir pabučiuoti šaltą tėvelio skruostą.

— Mama, vaikai! Tai naujieną jums parvežiau! —
tarė tėvelis, nusivilkdamas storus kailinius. — Jau turime
lietuvišką mokyklą!

— Ką? Lietuvišką mokyklą? Negali būti! — stebėjosi
mama.

— Kaip tai, negali būti? Jau yra. Štai šiandien pats
patyriau, kad tos girdėtos kalbos tikra teisybė. Ir moky-
tojas jau yra. Man kaip akmuo nuo širdies nusirito, —
kalbėjo tėvelis. Jis užsirūkė pypkę, atsilošė kėdėje ir su
šypsena pažvelgė į vaikus.

— Kada važiuosim į mokyklą, tėveli? Ar jau rytoj?
— prišokus prie tėvelio klausė Julytė.

— Ar mus į mokyklą veši rogėm, tėveli? Ar bus ir skambaliukai, — norėjo žinoti Petriukas.

— Važiuoti galim, kad ir rytoj, — pasakė tėvelis. — Tik va, viena bėda. Ant ko vaikai mokykloje sėdės, ant ko rašys? Trūksta mokyklinių suolų.

— Suolų? O kur galima gauti mokyklai suolų? — nusi-
minė Jurgiukas, kuris iki šiol tyliai klausėsi tų visų kalbų.

— Nesirūpinkite, vaikai, suolus padirbsime. Pasakytā, kad kiekvienas, kurio vaikai eis ī mokyklā, turi atvežti po suolā.

— Mes tau padėsime, tėveli! Padarykime du suolus! Mes visi smarkiai dirbsime — Jurgis, Petras ir aš. O tu, tėveli, tik mums sakysi, ką daryti, — tuoj šoko visus organizuoti Antanukas. — Ir Julytė galės padėti — vinis paduos, plaktukus atneš...

— Gerai, gerai. Rytoj pradėsime darbą, — tarė tėvelis. Kelias dienas iš malkinės, kur sukrautos malkos ir lentos, sklido įvairiausi garsai. Pyškėjo kirviai, cypė obliai lygindami lentas. Plaktukai pokšt, pokšt, kalė vinį po vinies.

Pagaliau suolai buvo baigti — du gražūs ažuoliniai suolai. Anksti ryte vaikai dar miegojo. Per baltą kiemą tiesėsi gilios duobutės į tvarto pusę — tėvelio pėdsakai.

— Vaikai! — ėmė visus žadinti mama. — Tėtis roges jau parengė. Kelkitės. Šiandien visi važiuosite į mokyklą. Negalima pirmą dieną vėluoti!

Keturi balti kamuoliai ritosi iš šiltų patalų. Tiesa, šiandien į mokyklą! Tuoju lenktynės, kuris greičiau nusipraus ir apsirengs. Šilti pusryčiai garavo virtuvėje.

Po pusvalandžio vaikai, kaip kareiviukai su knygų krepšeliais ant pečių, grūdosi prie lango. Kur tos rogės? Kur tėvelis? Kur tie suolai?

— Mamyte, ar arkliai jau pakinkyti?

— Kaip, mamyte, mes visi sutilpsime?

— Ar tėtis skambaliukų neužmiršo, mamyte?

— Vaikai, nesigrūskite taip. Dar langą iškūlsite. Turėkit truputį kantrybės — palaukit, kol tėvelis pašauks. Jis dar kaimynų suolą turi parvežti ir Vidmantų vaikus paimti.

Štai ir tėvelis pasirodė prie vartų didelėse rogėse, kurias traukė du arkliai papuošti skambaliukais. Suolai kaip kalnas riogsojo rogėse. Vidmantų vaikai mojo ateiti. Jultė, Petriukas, Jurgiukas ir Antanukas movė laukan.

Tėvelis visus sodino, apkamšė šiltais kailiais. Mamytė kiekvieną patikrino, apžiūrėjo. Vienam šalikėlį tvirčiau aprišo, kad nosį nenušaltų. Kitam kepurę nuleido ant ausų, kad senis šaltis nenukąstų.

Tėvelis pakratė vadeles, paragino arklius, ir rogės pajudėjo. Visi vaikai su klyksmais virto atgal nuo staigaus judesio. Šuniukas Margis vis lakstė apie roges ir lojo. Jis susirūpinęs klausinėjo: "Au-au, kur tie vaikai važiuoja? Au-au, kodėl manęs nesiveža? Au-au ir au-au".

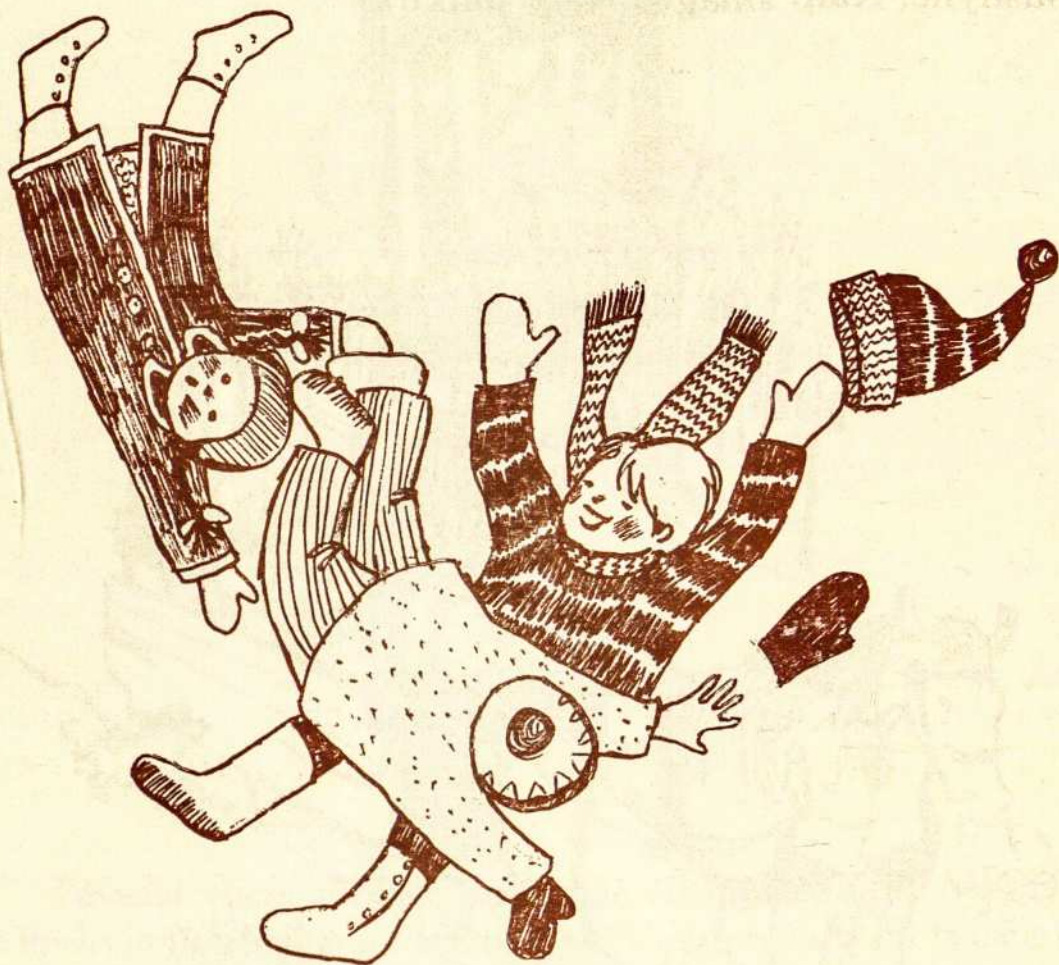
Kai rogės nučiuožė iš kiemo į kelią, Margis dar vijosi. Staiga, tik strykt jis užsoko ant suolų krūvos. Ir Margis į mokyklą! Jei visi, tai visi.

Rogės lėkė kaip vėjas. Skambaliukai dzin-dzilin, dzin-dzilin visiems davė žinią, kas čia atvažiuoja. Arkliai smagiai bėgo riste. Vaikai dainavo, plojo pirštiniuotom rankom, vienas kitam rodė pažįstamas sodybas paskendusias pusnyne. Kaip smagu! Kaip puiku!

Iš mažo keliuko tėvelis pasuko roges į didesnę vieškelį. Sunkios rogės pakrypo į šoną. Žlegt, nučiuožė suolai į sniegą! Bumcik, bumcik, bumcik išsirito ir vaikai. Pabiro kaip karoliukai nuo sutrūkuso šniūrelio. Taip visas kalnas suolų, vaikų ir šunų apsivožė su rogėmis.

- Oi, oi, kur mano kepurė?
- Vai, vai, kieno čia pirštinė?
- Knygos! Kur mano knygos?

Vaikai ir klykė ir juokėsi, net užspringdami. Vienas kitam purtė sniegus nuo drabužių. O Margis tampė pirštines, šalikus ir knygų krepšelius išmėtytus į visas puses.

— Na, na, — ramino visus tėvelis, — ar tik kuris iš jūsų nebus užmiršęs nusiprausti šį rytą. Va, ir sniego vonią gavot!

Kai viskas vėl buvo sukrauta rogėse, ir vaikai kaip meškiukai susodinti savo vietose, tėvelis paragino arklius. Rogės šovė pirmyn.

— Tėveli, padaryk vėl. Buvo taip linksma!

— Gana vaikai. Į mokyklą pavėluosime. Po pamokų galėsit pasivolioti po sniegus.

Kai privažiavo prie mokyklos, mokytojas jau laukė.

Berniukai puolė ginčytis, kuris daugiau savo tėveliui padėjo suolus sukalti. O mergaitės lygino suolus, kuris dailesnis.

— Vaikai, — ramiu balsu prabilo mokytojas, — kiekvienas iš šių suolų yra brangus, nes kiekvienas jūsų tėvų meilės dovana. Ir jūs kiekvienas esate savo tautai brangus, kiekvienas esate Lietuvai dovana.

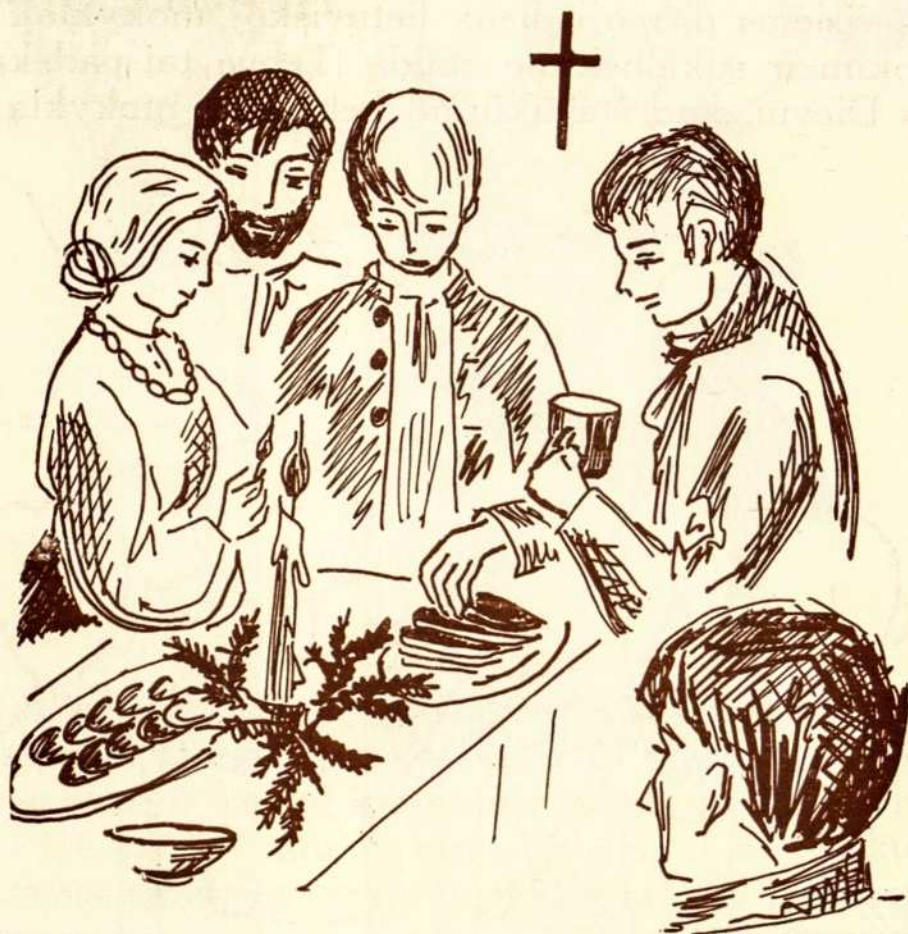
— Mano mieli, — vėl tarė mokytojas. — Šiandien mums visiems pirmoji diena lietuviškoj mokykloj. Visi atsistokim ir sukalbėkime maldą. Tebus tai padėka gerajam Dievui, kad štai įkūrėm lietuvišką mokyklą.

LAISVĖS KOVOTOJAS

Mudu su broliu buvome tik gimnazistai. Bet paskutiniųjų metų įvykiai užtrenkė duris mūsų saulėtai jaunystei. Mūsų tėvynė — pavergta. Mūsų draugai ir kaimynai — Sibiran išvežti. Nusprendėme stoti į partizanų eiles.

Namuose valgėme paskutinas Kūčias. Visa šeima suėjo drauge paskutinį sykį. Namiškiams dar nieko nesakėm apie savo nuosprendį.

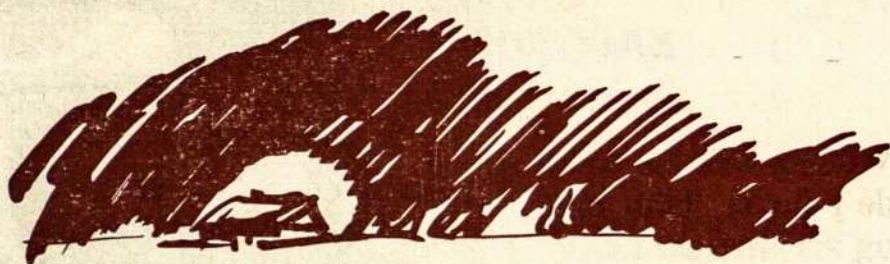
Vieną vakarą kažkas tyliai pasibeldė į duris. Taip buvo sutarta.

— Ar jau pasiruošę? Ši vakarą keliaujame. Tai buvo Ažuolo, miško brolių vado balsas. Mudu su Stepu jau buvom susidėję ryšulius. Atsisveikinome.

— Neverkite, — kalbėjome motinai ir sesutėms. — Gal dar sugrįšime, jei Dievas duos. Jei ne, prisiminkite... Išėjome į miško tankumyną tylūs, susimąstę.

SIBIRO TAIGOSE

VAIZDELIS APIE SIBIRO MALDAKNYGĘ

Pušelė

(Sibire. Vidurnaktis. Lagerio kambarėly silpna žvakės šviesa. Padėta du kuolai, ant jų lenta — tai stalas. Mergaitės suplyšusiais rūbais dreba nuo šalčio. Viena sėdi ir rašo, o antroji piešia. Atsargiai, tyliai, išlenka dar dvi. Mergaitės: Ada, Lionė, Levutė ir Valė.)

LIONĖ: Ada! Tu jau rašai!

ADA: O ką tu manei, Lione, kad snaudžiu?

LEVUTĖ: Kaip tavo rankos? Ar dar sutinusios? (Pažiūri į rankas)

ADA: Truputį geriau. Bet dabar apie tai nėra laiko.

LIONĖ: Ada mieloji, gavome gabalėlį duonos!

ADA: Iš kur?

LIONĖ: Vėliau papasakosiu... Kai baigsim maldaknygę...

LEVUTĖ: (Apkabindama) Mes taip bijom, kad badas tavęs nenuvartytų į kapus.

VALE: (Nepakeldama akių nuo darbo) Dabar ne apie kapus svajokite, bet apie maldaknygę. Ši vakarą reiktų baigti.

ADA: Bravo, Vale, tu realistė! (Mergaitės susijuokia)

VALE: Ššššš... Mergaitės, atsargiai... Kai visi sumigę, dar pavojingiau. Kiekvienas šlamėsys juntamas.

LIONĖ: Aš taip norėčiau, kad prieš vasario 16 maldaknygę pasiektų Pranutę ir Lietuvą.

LEVUTĖ: O aš norėčiau, kad pasiektų ne tik Lietuvą, bet ir Ameriką.

VALE: Levute, tu per daug nori.

ADA: Mergaitės, nutilkit. Kai užgirs kas, tai bus jums Amerika.

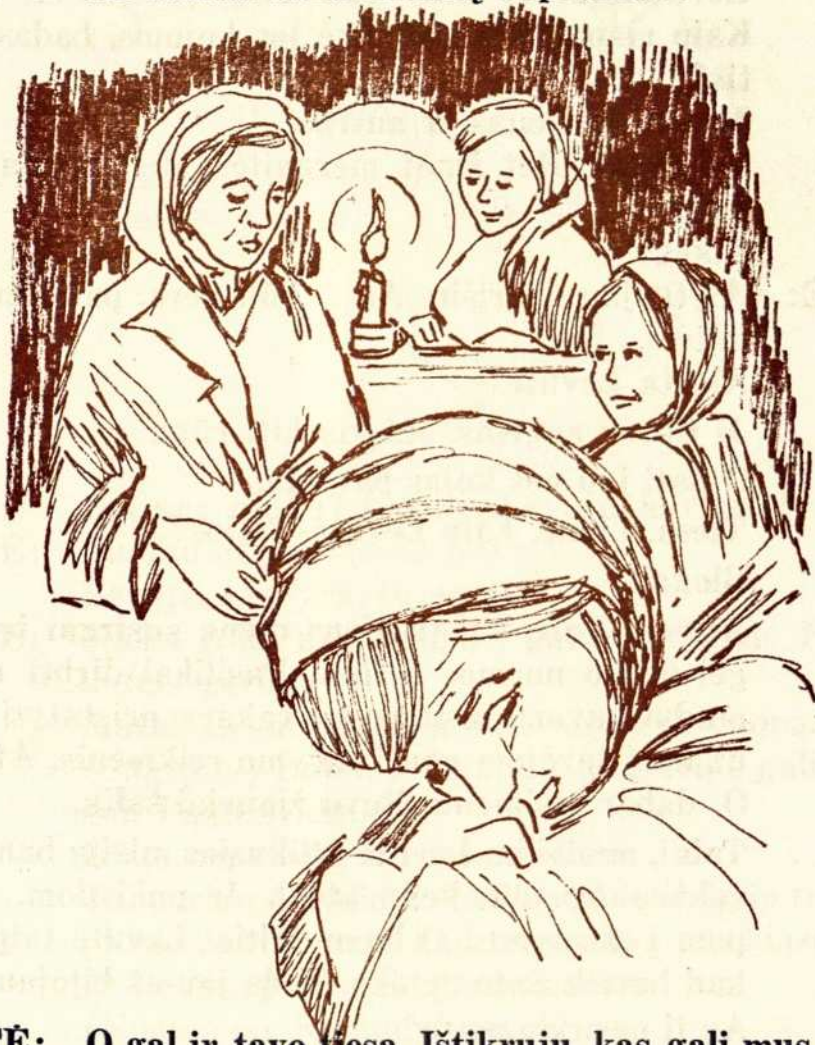
VALE: Levute, turiu kelis baigtus piešinėlius, gali įklijuoti.

LEVUTĖ: Dievuli, kad tik pasisektų persiųsti! Paskaite, gal jie mus suprastų...

VALE: Suprastų? Abejoju.

LEVUTĖ: Ką, tu abejoji?

VALE: Ar manai sotus alkaną supranta?!

LEVUTĖ: O gal ir tavo tiesa. Ištikrųjų, kas gali mus suprasti, kiek vargo gauti keli gabaliukai popierio...

VALE: Kol mudvi su Lione suorganizavom rašymo priemones, reikėjo dviejų dienų maistą paaukoti...

LIONĖ: Vale, ką tu ten apie Lionę. Ji nieko blogo nepadarė.

LEVUTĖ: Ruselį privaišino, o pati stipriau susiveržė, kad nenukristų nuo alkio. Ak, tas nuolatinis alkis...

ADA: Mergaitės, mes turim duonos gabalėlį! Taip skubam, kad ir pasivaišinti pamiršom. (Dalina po gabaliuką).

LEVUTĖ: (Paima duoną, pasižiūri, pavarto) Ada, tu suvalgyk.

ADA: (Nustebus) Kas tau, Levute?

LEVUTĖ: Ada, prašau. Tau labiau reikia. Nešant ji taip kvepėjo, bet aš galvojau... (Nebaigus sakyti susijaudina ir išeina)

ADA: Levute, kur tu eini? Ten šalta. (Bando eiti paskui)

VALĖ: Kaip manai, kas pakenkė jos kojoms, badas ar šaltis?

ADA: Manau ir vienas, ir antras.

LIONĖ: Teisingai. Bet žinot mergaitės, daugiausia maldaknygė.

ADA: Tikrai.

LEVUTĖ: Aš tuojau sugrįšiu. Aš... būk gera, palik mane minutėi...

LIONĖ: Ak, ta Levutė.

ADA: Ji tikras angelas. Jai vis kiti rūpi.

VALĖ: O pati jau vos kojas pavelka.

ADA: Tiesa, Lione, kaip Levutės kojos?

LIONĖ: Blogai.

LIONĖ: Atmeni Vale, kai tu vieną dieną susirgai ir nepajėgei darbo normos atlikti. Pasilikai dirbti naktį. O mudvi buvom susitarę tą vakarą pristatyti maisto, už kurį turėjom gauti rašymo reikmenis. Atsimeni?

VALĖ: O, dabar atsimenu. Buvo žiauriai šalta.

LIONĖ: Taigi, mudvi su Levute atlikusios misiją bandėm pasukti saugesniu keliu atgal. Ir paklydom. Suklimpom į pusnynus. O buvo šaltis! Levutė taip sušalo, kad beveik žado neteko. Tada jau aš bijojau dėl jos.

VALĖ: Ar ji nesirgo po to?

LIONĖ: Kaip nesusirgs? Susirgo! O į darbą vis vien turėjo eiti. Kojos nuo peršalimo pasidarė pūslėtos ir visa oda nusilupo.

VALĖ: Bet ji nieko nesisakė.
LIONĖ: Ji ir man uždraudė sakyti, kol nebus baigta maldaknygė.
ADA: Tai kaip ji į darbą nueina?
LIONĖ: Kruvinom kojom. Žinot mergaitės, ji didvyrė! Viską aukoja už Lietuvą, už kalinius, už jaunimą.

ADA: Bet kur dingo? Levute, Levute, kur tu?!
LEVUTĖ: Tuoju ateinu. (Ada išeina)
ADA: Levute, kas yra, tu sergi?
LEVUTĖ: Nieko Ada, man truputį galva svaigsta. Pagulėsiu ir bus geriau.
ADA: Matai, Levute, sakiau pati suvalgyk duoną.
ADA: (Sugrįžta) Žinot, mergaitės, su Levute gali būt blogai. Paguldykim čia.
VALĖ: Ji čia nepailsės, kai mes dirbsim.
ADA: Tai geriau nebaikim šiandien. Lione, kaip tu manai?
LIONĖ: (Juokiasi) Manau, kad man akys merkiasi. Mudvi su Levute pora naktų nemigusios.
ADA: (Nustebus) Ką judvi darėt?
LIONĖ: Mūsų maldaknygei vizą ruošėm. Buvom prislinkusios prie vyrų lagerio susitarti, kaip ir kada perduosim. Šio vakaro duona iš ten.

- VALĖ:** (Nustebus) Ir nieko nesisakėt atėjusios? Šelmės! Ką jos sugalvojo, nè mūsų nesiklausė.
- ADA:** Na, jei jau šis reikalas sutvarkytas, tai tikrai galim eiti pamiegot.
- VALĖ:** O kada sutarėt įduoti?
- LIONĖ:** Būtų geriausia rytoj rytą. Nuo rytojaus keičiasi darbo prižiūrėtojas. Ateis tas, kurio pagalbos jie tikisi. Bet šį kartą jis paskirtas porai dienų, mes tikrai suspėsime.
- VALĖ:** Tada einam miegot, o numigusios pabaigsim. (Ruošiasi miegui)
- ADA:** Mano viskas baigta, tik vienur kitur dar taisau. O kaip tau, Lionyte?
- LIONĖ:** Viršelis baigtas. Levutė įklijavo paskutinius lapelius. Uždedam viršelį ir siunčiam.
- VALĖ:** Ar į Ameriką?
- LIONĖ:** Gal būt. Levutė meldžiasi, kad knygelė patektų į Ameriką.
- ADA:** O jei šis Levutės noras įvyktų, įdomu, kaip šią knygelę priimtų Amerikos lietuviai?
- VALĖ:..** Ha, Amerikos lietuviai į tokias skurdeives dėmesio nekreipia.
- LIONĖ:** (Juokaudama) O jeigu atkreips. Tada Valė pagarsėtų kaip menininkė. (Visos juokiasi)
- VALĖ:** O jūs šarkos. Mane ant juoko.
- ADA:** Mergaitės, Levutę paguldysim į vidurį, bus šilčiau.
- VALĖ:** Negerai į vidurį. Į pasienį. Tada mes tyliai atsikelsim, o Levutė galės dar pamiegoti, kol pabaigsim. Pabaigusios — tiesiai į darbą.
- ADA:** Levute, ar gali ateiti. Sukalbėsime malda ir gulam.
- LEVUTĖ:** Ar suspėsime paskui?
- VALĖ:** Suspėsime. Prieš vasario 16 dar ir tavo Ameriką pasieks. (Kalba savo sukurtą maldą. Šviesa gęsta.)

MEILE liepsnojanti Jėzaus Širdie, pasigailėk kovotojų už laisvę, pasigailėk žuvusių kovos laukuose, pasigailėk kenčiančių dėl Tėvynės, pasigailėk visų, už kuriuos aš privalau Tave garbinti ir melstis.

ŽODIS KRISTUI

Nijolė Sadūnaitė

Tave pažino kaip dailidės sūnų,
Ir nežinojo niekas, kas esi.
Tu — Amžinasis Žodis, tapęs kūnu, —
Vargai ir dirbai, kaip ir mes visi. . .

Ak, Tavo darbas, nuovargis. . . ir maldos. . .
Dievybės Tavo grožio papuošti,
Jie Tėvą džiugina, Jo rūstį maldo,
Kurio teisingai esame verti.

Ir mes šiandieną garbinam Trejybę
Tik per Tave, Tavy, su Tavimi,
Per Dievo ir Žmogaus Širdies vienybę,
Kuri sujungia mus su dangumi.

Mes viską dedam į Tavo rankas —
Pašvęsk ir mūsų, nors mažas, aukas.

Laisvos Lietuvos prisiminimai

Rašo Čikagos Dariaus ir Girėno lit. mokyklos mokiniai

SENOLIŲ PRISIMINIMAI APIE LIETUVĄ

Mano senoliai dažnai pasakoja apie gyvenimą Lietuvoje. Lietuva buvo laisva 20 metų. Per tą laiką daugelis jaunimo baigė universitetą, ir buvo veiklūs lietuviškose organizacijose. Ūkininkai gražiai tvarkė savo ūkius. Malonu buvo gyventi. Bet, 1939 m. į Lietuvą įžygiavo rusų kariuomenė ir Lietuvą okupavo. Nuo tada rusai pradėjo viską tvarkyti — pašalino valdžios vyriausybę, panaikino kariuomenę, uždraudė organizacijų veiklą, kišo žmones į kalėjimus.

1940 m., kai ėmė artėti Hitlerio vedama kariuomenė, rusai rinko žmones iš įstaigų ir kaimų ir sugrūdo į užkaltus gyvulinius vagonus, kur juos laikė be vandens ir maisto. Tada juos vežė į tolimą ir šaltą Sibirą. Vaikai buvo atskirti nuo tėvų, vyrai nuo žmonių. Kelionėje mirusius išmesdavo pro vagono duris. Mano senoliai slapstėsi ir jiems pasisėkė išvengti Sibiro, nors jau buvo išvežamųjų sąrašuose.

Po rusų, 1940 m., Lietuvą okupavo vokiečiai. Jie irgi kišo į kalėjimus lietuvius patrijotus. Kai antrą kartą rusų kariuomenė artinosi prie Lietuvos sienos, tada kas tik galėjo bėgo į vakarus. Mano senoliai irgi pasitraukė, prisiminę rusų žiaurumus; jie tikėjo, kad karui pasibaigus vėl galės sugrįžti. Taip nebuvo. Lietuva buvo vėl okupuota rusų ir niekas pas juos nebenorėjo grįžti. Senoliai išgyveno Vokietijoje keturis metus. Tada jie, 1949 m., išvyko į Ameriką pas močiutės dėdę.

Vidas Paulius

LIETUVA GRAŽI

Mano tėvukai pasakojo, kad Lietuva yra labai gražus kraštas. Jie gyveno Trakuose, kur mano mamytė gimė. Trakų miestą iš trijų pusių supa ežerai. Iš jų, gražiausias ir didžiausias ežeras yra Galvės ežeras. Galvės ežere yra daugiau kaip 20 salų. Ten yra Pilies sala, Kryžiaus sala, Valkos sala ir kitos. Pilies saloje yra Trakų pilis, į kurią patekti reikia plaukti laiveliu. Mano tėvukai yra buvę toje pilyje.

Dalė Vasiliauskaitė

BROLIAI

Man patinka klausytis močiutės ir senelio pasakojimus apie Lietuvą.

Močiutė juokingai pasakoja apie savo brolių. Močiutė ir jos brolis gyveno ir mokėsi Panevėžyje. Josios brolis buvo truputį vyresnis už ją. Jis visuomet norėdavo išvilioti pinigų iš močiutės. Jis sakydavo, kad nori eiti į kiną. O kai močiutė norėdavo eiti kartu, brolis sakydavo:

— Kam tau eiti? Kai aš grįšiu, tau viską papasakosiu.

Senelis pasakojo, kad jo brolis turėjo šautuvą, bet neleisdavo seneliui jo vartoti. Vieną kartą, kai brolis buvo išėjęs iš namų, senelis panorėjo išbandyti tą šautuvą. Paėmęs šautuvą, jis paspaudė migtuką ir iššovė į langą.

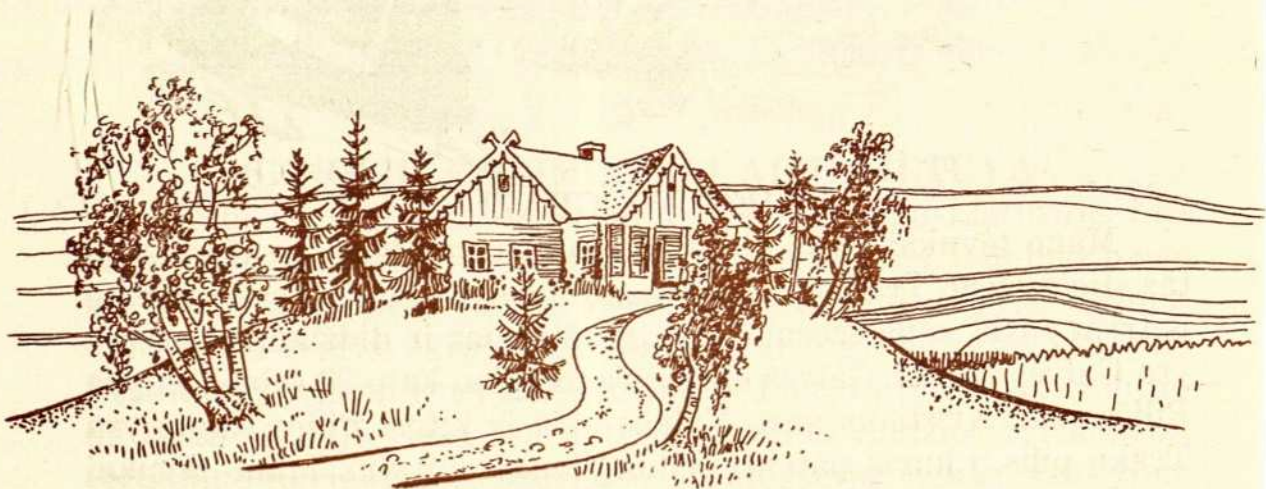
Darius Maurukas

TĖVELIŲ PRISIMINIMAI

Mama atsimena savo kiemą, kai ji buvo maža. Ten mano senelis turėjo daug bičių avilių. Ji prisimena kaip atostogavo vasarą tėvelio tėviškėj ir rinko braškes. Ten buvo upelis, kuriame ji ėjo maudytis. Kai atėjo karas, mama matė kaip Širvintai degė. Degė visas miestas.

Tėtė prisimena lietuvių išvežimą į Sibirą. Jam mama liepė nueiti pas kaimynus, pažiūrėti ar juos išvežė. Jis matė daug kareivių ir labai bijojo.

Taga Gleveckaitė

KAIP AŠ GALIU PADĖTI LIETUVAI

Aš galiu padėti Lietuvai papasakodama savo amerikiečiams draugams apie **Lietuvą**. Kokia graži yra **Lietuva**! Ir aš galiu parodyti nuotraukų iš mano tėvelių gimtojo krašto. Taip pat mokykloje per tautybių dieną parodyti mūsų Lietuvos žemėlapi ir lietuviškus tautinius papuošalus. Svarbiausia — mokėti kalbėti **lietuviškai** ir kitiems papasakoti apie Lietuvą. Paašškinti, kad Lietuva jau daug metų yra rusų okupuota ir pasakyti, kad Lietuvoje žmonės negali eiti į bažnyčią. Nes jeigu eina į bažnyčią, rusams labai nepatinka.

Andrėja Kaminskaitė

KAIP AŠ GALIU PARODYTI SAVO MEILĘ LIETUVAI

Aš labai myliu Lietuvą. Aš šitą meilę galiu parodyti visokiais būdais. Aš galiu visados kalbėti lietuviškai su savo tėvais ir broliais, skaityti lietuviškas knygas ir laikraščius, priklausyti lietuviškiems skautams.

Yra visokių būdų parodyti savo meilę Lietuvai. Bet aš manau, kad svarbiausia yra **tikėti**, kad Lietuva atgaus savo nepriklausomybę.

Edis Glavinskas

Aš galiu parodyti savo meilę Lietuvai, kada aš apie ją mokausi arba kalbu. Aš galiu kitiems apie ją paaiškinti ir papasakoti, gerai apie ją išmokti ir žinoti, melstis už Lietuvą ir jos žmones ir kartais nusiųsti daiktų į Lietuvą.

Leonardas Bičiūnas

I. KAS KĄ DARO?

Visi žinome, kad lietus lyja ir kad saulė šviečia. Žemiau surašyta dešimt kitų žodžių. Pieštuku nubrėžkite linijas pažymėdami kas ką daro.

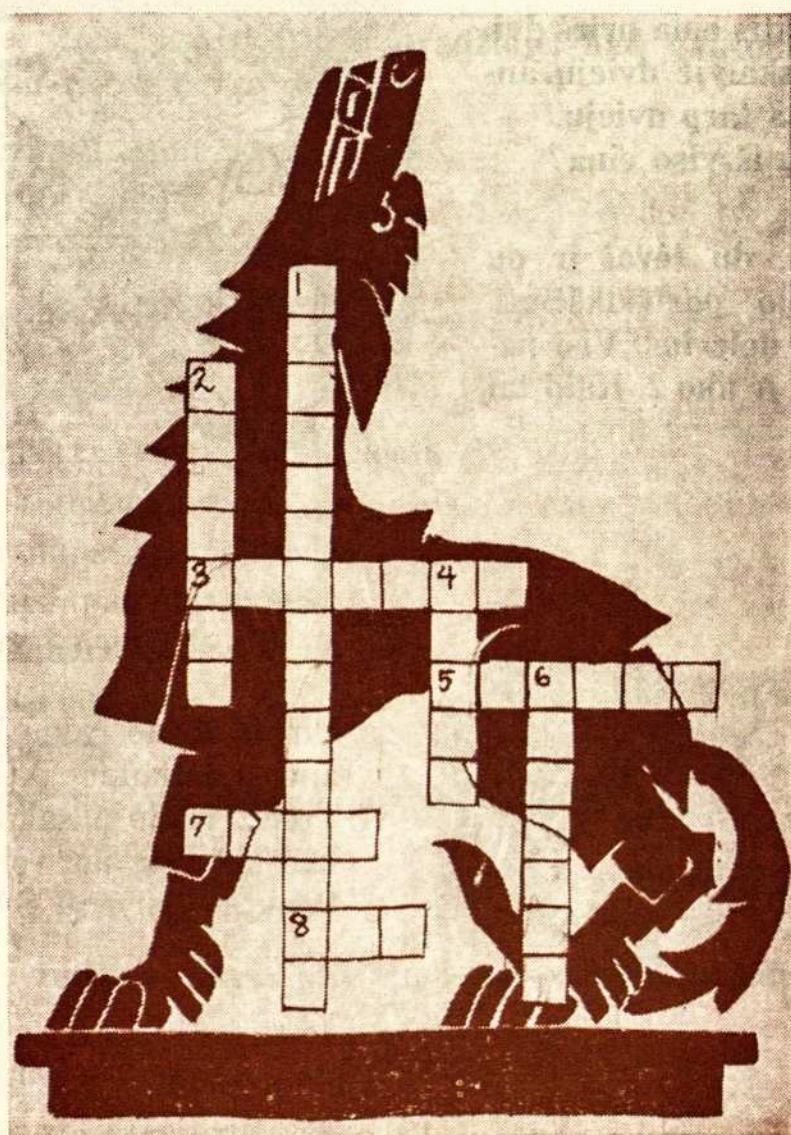
1. Žvaigždės	a. čiurlena
2. Mėnuo	b. šnypščia
3. Vėjas	c. čiulba
4. Paukščiai	d. pučia
5. Upeliai	e. skamba
6. Gyvatės	f. ošia
7. Gėlės	g. spindi
8. Medžiai	h. šviečia
9. Varpai	i. žydi
10. Girios	j. linguoja

II. MINKLĖS: ar gali atspėti?

- Koks daiktas prieš vartojimą visuomet sudaužomas?
- Kas gali atsakyti visomis pasaulio kalbomis?
- Kas niekada nevartoja savo dantų kramtymui?
- Kas daugiau sušlampa juo daugiau džiovina?
- Kas padidėja, apvirtęs aukštyr kojom?

III. GELEŽINIO VILKO KRYŽIAŽODIS

Skersai:

3. Valstybės ženklas — pvz.
Lietuvos trispalvė.

5. "Lietuva, mūsų".

7. "Lietuviais esame mes"

8. "Lietuviais turime ir ...!"

Žemyn:

1. Vasario 16-tą švenčiame
Lietuvos

2. Partizanai kovojo dėl
tėvynės

4. Mūsų tautos herbas.

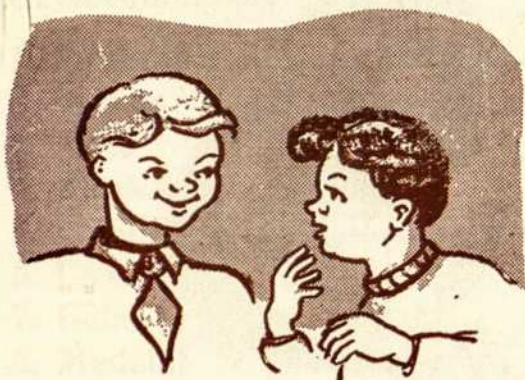
6. "Vardan tos Lietuvos
težydi".

(Atsakymai psl. 31)

IV. KIEK IŠ VISO?

1. Viena antis eina prieš dvi, viena užpakalyje dviejų ančių ir viena tarp dviejų. Kiek ančių iš viso eina?

2. Senelis, du tėvai ir du sūnūs išėjo pasivaikšioti. Jie rado 5 dolerius. Visi pasiėmė po 1 ir liko 2. Kaip tai gali būti?

V. PASLĖPTAS ŽODIS

Pirma mano raidė BALOJ, antros ieškokite AUSY. Trečia raidė pasako TUOJ, kad ketvirta jau vėl AUSY. Penkta—pirmoji SAKINY!

VI. UŽBAIK EILĖRAŠTĮ

Eina - - - - - Ūsočius takeliu,

apsivilkęs tamsiai rainu - - - - - .

Kai pamatė jį Sargiukas — au, au, au

Katinėlis pasišiaušė — - - - , - - - , - - - !

(Atsakymai psl. 31)

VII. ŽAISKIME ŽODŽIAIS

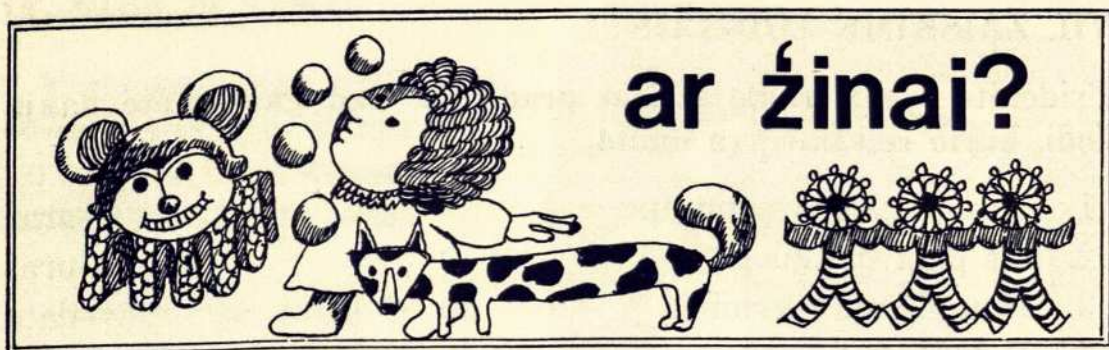
Pridėkite vieną raidę žodžio pradžioje, kad gautumėte naują žodį, kurio reikšmė yra duota.

1. Nesantaika tarp tautų. —aras
2. Jis pina tinklus. —oras
3. Naudojame siuvimui. —data
4. Baksnojantis veiksmas. —adymas
5. Žmogaus kūno dalis. —antis
6. Krūminis augalas. —arklas
7. Dažnas pasinėrimas vandenin. —ardymas
8. Kūno griaučių dalis. —aulas
9. Draudimas, pamokymas. —arimas
10. Neteisingas atsakymas. —laida
11. Plaštakė. —rugys
12. Sunkimas. —ošimas
13. Apsiaustas. —altas
14. Tautos pastovi gyvenamoji vieta. —raštas
15. Smulkus žuvies kaulas. —šaka

Suraskite žodžius, kurie atitiktų savo reikšmę ir kurių galūnė būtų -as.

1. Nemažas vandens kūnas. ---- as
2. Upės ar ežero kraštas. ----- as
3. Medis, kurio žievė balta. ----- as
4. Į mus juo kreipiasi. ----- as
5. Malkų krūva kūrenti. ----- as
6. Juo kvėpuojame. -- as
7. Giria. ----- as
8. Namų savininkas. ----- as
9. Nedidelis kelias. ----- as
10. Daržovė; nuo jos kartais verkiama. ----- as

(Atsakymai psl. 31)

ar žinai?

APIE TENISĄ

paruošė O. M.

Daug kas mėgstame lošti arba stebėti teniso rungtynes. Tikriausiai visi žinome ir džiaugiamės lietuvių tenisininko Vyto Gerulaičio laimėjimais.

Spėjama, kad šis žaidimas yra labai senas. Jis buvo žaidžiamas Egipte ir Persijoje jau apie 500 m. prieš Kristų. Viduramžiuose (13-14 amž.) žaidimas paplito Anglijoje, Italijoje, Prancūzijoje ir Vokietijoje. Būdavo žaidžiama specialiose salėse, o sviedinukas būdavo mušamas ranka. Istoriskai išsivystė trys teniso rūšys: karališkasis arba kiemo tenisas, lauko tenisas ir stalo tenisas. Čia kalbėsime daugiausia apie lauko tenisą.

Anglijos ir Prancūzijos karaliai domėjosi ir globojo teniso žaidimus, todėl tenisas ir buvo vadinamas "karališkuoju žaidimu". 14-to amžiaus gale Paryžiuje buvo 1400 profesionalų tenisininkų. Nuo 1500 pradėta naudoti raketę ir žaisti aikštėse.

Anglijoje tenisas tapo toks populiarius, kad kone išstūmė krocketą. 1877 m. šis žaidimas buvo įvestas Wimbledon aikštėse, kur anksčiau būdavo žaidžiamas krocketas. Tais pačiais metais ten įvyko pirmas teniso turnyras. Ta proga įvestos taisyklės iš esmės pasiliko iki šių laikų. Turnyre naudojamas sviedinėlis buvo aptrauktas baltu flaneliu. Wimbledon teniso rungtynės liko vienos svarbiausių tarptautinių rungtynių.

Neaišku, kada teniso žaidimas atsirado JAV-se, bet 1876 m. Bostone jau buvo pastatyta teniso salė. Davis cup rungtynės buvo įsteigtos 1900 m. Premijų mecenatas buvo Dwight R. Davis iš St. Louis Missouri. Pačioje pradžioje šios rungtynės buvo metinės tarp Anglijos ir JAV žaidėjų. 1900 m. jas laimėjo JAV prieš Angliją — 3-0. Vėliau jos tapo tarptautinėmis rungtynėmis.

Lietuvoje 1924 m. įkurtas Kauno teniso klūbas. Pirmas lauko teniso turnyras įvyko 1927 m. Kaune. Tarptautinės lauko teniso rungtynės buvo ruošiamos su Latvija ir Estija.

Tenisą žaidžia ir vyrai, ir moterys. Moterys pirmiausiai buvo priimtose į čempionų rungtynes Airijoje 1879 m. Wimbledon jas išleido tik penkerius metus vėliau. Amerika turi labai gerų vyrų ir moterų teniso čempionų. Jau dešimtmetis kaip vyksta garsios JAV teniso rungtynės — U.S. Open Tennis Championships.

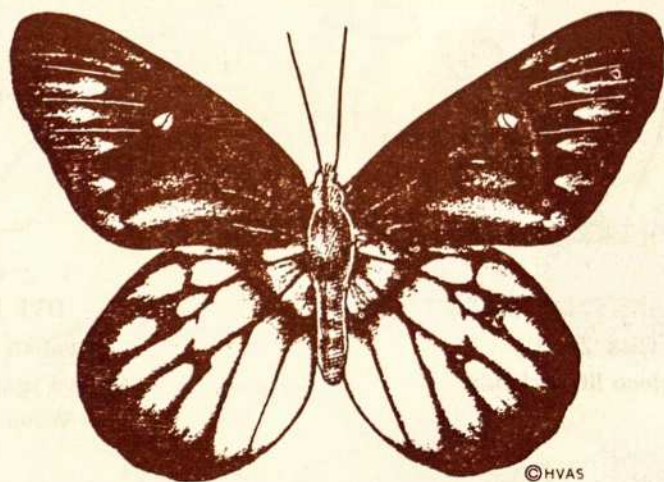
Šias rungtynes 4 kartus laimėjo Chris Evert Lloyd. Ji taip pat laimėjo 4 kartus Prancūzijoje ir 3 kartus Wimbledon. Jeigu jai pasiseks laimėti dar kelias svarbias rungtynes, ji galėtų tapti žymiausia moteris tisininkė.

Chris pasakoja, kad jos tėvas, teniso mokytojas, ją nusivedė į teniso aikštę ir ėmė mėti jai sviedinukus, kai ji buvo tik 6 metų. "Pačioje pradžioje žaidžiau tėvui," ji

prisipažįsta. Vėliau tenisas jai įgijo kitą reikšmę: “Būdamą mažą mergaitę, buvau labai nedrąsi, baisiai bijodavau žmonių,” sako Chris. “Tenisas man padėjo išigyti tapatybę (identity), jaučiaus kad esu kas nors”.

Dabartinis teniso žaidimas, ypač rungtyniaujant, reikalauja daug protinės ir fizinės jėgos. Stebint žaidėjus, matyti, kaip jie yra susitelkę, susikonzentravę. Pasakoja, kad prieš kelis metus Kanados tarptautinėse teniso rungtynėse Toronte, vyko smarkus žaidimas tarp ispano Orantes ir olando Okker. Kai Okker ruošėsi servuoti lemiamą punktą, jis pastebėjo, kad monarcho peteliškė nutūpė ant tinklo jo pusėje. Jis prisėlino artyn, ištiesė racketę, leisdamas peteliškei ant jos užlipti. Taip jis ją nunešė nuo aikštės ir, švelniai mojuodamas racketę, ją nuskraidino. Plojimas ir juokas pagavo žiūrovus, kurie stebėjosi tenisininko atidumu mažam drugeliui tokiu įtemptu momentu.

GALVOSŪKIŲ ATSAKYMAI

- I. 1-g, 2-h, 3-d, 4-c, 5-a, 6-b, 7-i, 8-j, 9-e, 10-f
- II. A. kiaušinis, B. aidas, C. šukos, D. rankšluostis, E. 6.
- III. Skersai — 3. vėliava, 5. tėvyne, 7. Simą, 8. būt.
Žemyn — nepriklausomybę, 2. laisvės, 4. vytis, 6. vienybė.
- IV. 1. — 3 antys; 2. — trys žmonės: senelis, tėvas, sūnus.
- V. batas.
- VI. katinas; švarkeliu; miau, miau, miau.
- VII. karas, voras, adata, badymas, dantis, karklas, nardymas, kaulas, barimas, klaida, drugys, košimas, paltas, kraštas, ašaka, ežeras, krantas, beržas, vardas, laužas, oras, miškas, šeiminkas, takas, svogūnas.

PAVEIKSLŲ PARODA

Lietuva

VYTIS

Lina Modestaitė, 8 m.
Dariaus ir Girėno mokykla
Chicago, IL

VYTIS

Audra Gydaite
Dariaus ir Girėno mokykla
Chicago, IL

APSILANKYMAS MARSE

Gita Zikaitė
Bostono lit. mokykla

DVI BITĖS

(susitiko ir sulipo!)
Gytis Vygantas, 3½ m.
Winnetka, IL

SPORTININKAI

Marius Tijunelis, 9 m.
Chicago, IL

NUSIMINĖS TIGRAS

Elenutė Tijunelytė, 7 m.
Chicago, IL